houding tusschen *natuur en genade*, tusschen *het werk van den Vader en van den Zoon*. De genade is volgens de Gereformeerden niet een nieuwe schepping, die los naast de natuur komt te staan, maar ze is altoos *herschepping*, zeparatio naturae, herstel van de door de zonde bedorven natuur. De Zoon, door wien dit werk der genade tot stand komt, is niet gekomen om het werk des Vaders, dat in de schepping geschonken is, te niet te doen, maar om dit scheppingswerk te redden, en tot zijn oorspronkelijke bestemming terug te brengen. Van de valsche scheiding, het dualisme, tusschen natuur en genade, wereld en kerk, de wetenschap en de theologie, wil de Gereformeerde daarom niets weten, Christus zelf heeft het tot zijn jongeren gezegd: gij zijt het *licht* en het *zout* der wereld, en zooals het licht niet onder een koornmaat verborgen mag worden, maar moet uitgedragen worden om het donker te verdrijven; zooals het zout niet in een vat mag bewaard, maar met het voedsel moet vermengd worden om het bederf te weren; — zoo is de heilige roeping van Gods volk om het licht hun geschonken, en het zout hun toebetrouwd, te doen inwerken op de wereld. Dat licht en dat zout nu is niet anders dan Gods heilig Woord, de openbaring door Christus ons geschonken. Dat licht op te sluiten in een Theologische kweekschool, in plaats van het uit te dragen in de School der wetenschap en met dat licht heel de wetenschap te bestralen, gaat dus lijnrecht in tegen Christus woord. De profetische roeping, die de Theologie heeft, om uit Gods woord de schatten van Goddelijke wijsheid en kennis op te graven en die te doen schitteren voor ons aller oog, kan de Theologie nooit behoorlijk vervullen, wanneer ze buiten de School der wetenschap wordt gesloten. Men kan wel zeggen, dat de Theologie deze taak ook aan een kerkelijke kweekschool vervullen kan doordat haar beoefenaars wetenschappelijke werken schrijven en uitgeven, en tot op zekere hoogte is dit ook niet onjuist. Maar dit geschiedt dan toch altoos uiterst gebrekkig en onvolkomen. De ervaring heeft dan ook in alle tijden geleerd, dan wanneer de Theologie in een kerkelijke kweekschool werd opgesloten en de Universiteiten van een Theologische faculteit worden beroofd, het droeve gevolg daarvan is, dat de mannen der wetenschap met deze Theologie al spoedig geen rekening meer hielden en de wetenschap steeds verder begon af te wijken van Gods Woord. Een levend en organisch verband tusschen de Theologie en de andere wetenschappen, zooals dit alleen aan een Universiteit mogelijk is, is daarom de door God gewilde verhouding. De Theologie wordt daardoor bewaard voor afsterving en versteening; ze ondergaat voortdurend den invloed der andere wetenschappen en ze wordt tegelijk op haar beurt geprikkeld om het licht van Gods Woord te zoeken ook voor die vragen, die deze andere wetenschappen haar stellen. Zoo alleen, in het geheel der wetenschappen ingelijfd, daarmede ten nauwste verbonden, kan ze de hooge en heerlijke roeping vervullen, die God haar schonk.

Dar er in de plaatsing van de Theologie aan de Universiteit ook een gevaar schuilen kan, omdat van de andere wetenschappen, vooral wanneer deze door ongeloovige mannen beoefend worden, een verkeerde invloed op de Theologie kan uitgaan, ontkennen we daarom niet, en de historie onzer Landshoogescholen heeft dat helaas wel geleerd. Maar vooreerst ontkomt men dit gevaar toch niet, door de Theologie in een kerkelijke kweekschool te isoleeren, want wanneer de mannen, die daar onderwijs geven, werkelijk mannen van wetenschappelijken aanleg zijn, kunnen ze zich niet hermetisch afsluiten van de algemeen wetenschappelijke richtingen van hun tijd, en ondergaan ze toch min of meer den invloed dezer stelsels. Feit is dan ook, dat op meer dan een van deze kerkelijke kweekscholen in het buitenland de hoogleeraren niet minder ver van de belijdenis der Kerk zijn afgeweken, dan de hoogleeraren aan de Universiteiten. Indien men dit gevaar wilde voorkomen, zou de Kerk eigenlijk aan deze hoogleeraren moeten verbieden, van de wetenschap in het algemeen kennis te nemen, en een index moeten opstellen van verboden boeken, die noch de hoogleeraren noch de studenten van dit seminarie mochten lezen of gebruiken. Zelfs de Roomsche Kerk heeft dit echter niet aangedurfd; het lezen van kettersche boeken verbiedt ze wel aan de leeken, maar niet aan de hoogleeraren die aan haar seminaria zijn verbonden. En een Gereformeerde Kerk zou nog veel minder tot zulk een maatregel kunnen of mogen besluiten. In de tweede plaats dreigt zulk een gevaar zeker, wanneer de Theologie optreedt aan een Hoogeschool, waar de andere wetenschappen door ongeloovige mannen beoefend worden, maar niet aan een Universiteit, die voor al hare faculteiten op den grondslag der Gereformeerde beginselen staat en waarvan ieder hoogleeraar een geloovig Christen is, die juist tracht voor zijn wetenschap de ordinantien Gods op te sporen en te handhaven. Maar ook al ware het zoo, dat uit de plaatsing der Theologie aan een Universiteit dit gevaar voortvloeide, dan is dit hetzelfde gevaar, dat elk kind Gods dreigt, wanneer het zich niet in een klooster opsluit, maar in de wereld optreedt om daar God te dienen. Nu heeft Christus nooit aan zijn discipelen geboden om tot wereldmijding en wereldvlucht de toevlucht te nemen: Hij heeft ze uitgezonden *midden in de wereld* om daar zijn getuigen te zijn, en gebeden tot zijn Vader in het hoogepriesterlijk gebed, niet dat God hen uit de wereld zou wegnemen, maar dat Hij ze *in de wereld* bewaren zou. En waar we ook hier niet wijzer moger zijn dan Christus onze Leermeester, maar alleen naar zijn Woord te handelen hebben, daar moet het gevaar, dat in deze aanraking met de wereld schuilt, wel ons bewegen om dubbel op onze hoede te wezen en te vuriger te bidden, dat God ons beware voor den zondigen invloed, die van de wereld uitgaat, maar het mag nooit ons er toe leiden, om onze roeping prijs te geven, dat we een *licht en zout der wereld* zullen zijn. En datzelfde, wat elk Christen aangaande zijn plaats en roeping in de wereld belijdt, geldt ook van de Theologie. Ze kan geen zuurdeeg wezen, dat de drie maten meels doorzuurt, of ze moet ook optreden aan de School der wetenschap en haar invloed op heel de wetenschap doen gelden.

Natuurlijk zou er over de Gereformeerde beginselen, die hierbij in het spel zijn, nog veel meer te zeggen wezen. Maar hetgeen we hier kort hebben aangestipt is wel voldoende geweest, om duidelijk te maken, waarom het waarlijk niet een toevallig feit is; ook niet een nawerking van vroegere historische toestanden, gelijk men wel beweerd heeft, maar veeleer de innerlijke drijfkracht van het Gereformeerd beginsel zelf, die gemaakt heeft, dat onze Gereformeerde vaderen geen kerkelijke kweekscholen hebben gesticht en daarin de Theologie hebben opgesloten, maar steeds gezorgd hebben, dat er Gereformeerde Universiteiten kwamen, waar ook de Theologie haar eigen plaats kreeg.

DR. H. H. K.

Uit de Pers.

Naar aanleiding van de toenemende actie der socialisten in de Hervormde Kerk schrijft Ds. Landwehr in *de Rotterdamsche Kerkbode:*

Het is een opmerkelijk verschijnsel, dat in den laatsten tijd de modernen in Ned. Herv. kerk krachtig propaganda maken voor hun beginselen. Jaren lang hebben zij zich tamelijk stil gehouden. Daar was geen actie onder hen. Het scheen, alsof ze voor het kerkelijke leven onverschillig waren, maar die onverschilligheid gaat plaats maken voor belangstelling. Dat is een kwade zaak voor de rechtzinnigen in de Ned. Herv. kerk. Immers die hun wachters verstand laten oordeelen, zullen wel toestemmen, dat de rechtzinnigen in de meeste steden, waar zij het heft in handen hebben, dat heft alleen hebben door de lakheid van de modernen, want als die zich gaan weren, dan is het met de heerschappij der rechtzinnigen in de steden spoedig gedaan. Dit is al bewezen in Dordrecht en Alkmaar en er zullen wel meer steden volgen.

Zelfs de socialisten beginnen propaganda te maken. In de *Blijde Wereld* kan men het volgende lezen:

> »Ik geloof, dat de tijd nu gekomen is, om de hand aan den ploeg te slaan. De vrijzinnig-hervormden ontwikkelen steeds grooter kracht. Van ethisch-orthodoxe zijde is een vereeniging voor evenredige vertegenwoordiging opgericht. Wanneer wij de socialistische arbeiders tot actie in deze dingen kunnen brengen, lijkt mij de kans zeer groot, dat binnen niet al te langen tijd de macht der starre rechtzinnigheid die nu, ondanks het feit dat ze minderheid is, regeert, kan gebroken worden en dat ook onze stem in de Amsterdamsche gemeente zal worden gehoord. En dat is toch waarlijk wel waard, dat daarvoor met alle kracht gestreden wordt".

Zoo ziet men, dat het ongeloof zich aan alle zijden opmaakt, om in de Herv. kerk meer macht te verkrijgen.

Wij vinden dat een droevig teeken des tijds en een groote ontmoediging voor hen, die nu al jaren lang gedweept hebben met de volkskerk. Dr. Kromsigt c.s. hebben altoos gezegd: wij willen de volkskerk, om op ons volk in te werken. Van gereformeerde zijde is daarentegen beweerd: dat kunt gij ook, als ge met het genootschap breekt, maar dat ontkende Dr. K. O., neen niet breken. Van separatisme, zooals men dat belieft te noemen, is men bang. Men wil veel liever alle nuances in de Herv. kerk nog waardeeren. Zelfs de Modernen, tot op zekere hoogte althans, als er maar geen sprake is van breken, want dat is allerverschrikkelijkst.

Hoe men in zoo'n positie getrouw kan blijven, is velen een raadsel.

Maar nu wordt het voor de mannen van de volkskerk penibel. Wanneer de Modernen en zelfs de Socialisten gaan agiteren, misschien elkander straks de hand reiken op kerkelijk terrein, gelijk ze dat doden op politiek terrein, dan is het met de meerderheid der rechtzinnigen op vele plaatsen uit.

En wat dan?

Zal men dan wakker worden?

Of zal men dan nog zeggen: de volkskerk is alles? De tijden zijn ernstig en een vergadering als in Den Haag gehouden is, kon wel eens blijken meer vrucht voor het Modernisme te hebben afgeworpen, dan de rechtzinnigen ooit hadden gehoopt of gedacht.

Wij blijven op ons terrein voortarbeiden en de Heere zegent onzen arbeid.

Wij sullen echter ons met opsluiten in onzen eigen kring.

Neen, ons hart gaat uit naar allen, die de waarheid liefhebben.

Mochten alle gereformeerden in ons goede land nog eens bijeen gaan wonen!

Dan zou men eerst recht op het volk kunnen inwerken, maar wanneer zal dat gebeuren? Bij den Heere zijn alle dingen mogelijk, en de voorteekenen komen er al meer en meer, dat vele Hervormden zich op den duur toch niet willen blijven buigen onder het juk der synodale hierarchie. Weinig, vrij van het juk, kunnen wij elkander ontmoeten, en dan is er hope.

Vooral Amsterdam mag wel op zijn hoede zijn.

De toeleg is, om in de hoofdstad van ons land een socialistisch predikant te doen beroepen worden.

Of de ethischen met hun stelsel van evenredige vertegenwoordiging, dat in Christus Kerk natuurlijk een dwaasheid is, ook daartoe zouden medewerken?

Officieele Berichten.

NAAR ROTTERDAM!

De Vereeniging tot Chr. Verz. van Zenuwlijders roept ons Woensdag 3 Juni naar de Maas-stad. Zal het weer gaan als vorige jaren, dat behalve het Bestuur er slechts een zeer luttel aantal afgevaardigden tegenwoordig is? M. i. mag deze verkeerde gewoonte niet langer gevolgd worden. Want op die vergaderingen wordt eene beslissing genomen over de hoogste belangen van den Christelijken arbeid in den dienst der barmhartigheid. Ook nu weer zal er gehandeld worden over een eventueele benoeming van een Geestelijk-Verzorger.

Laten de afdeelingen en corporatien toch afgevaardigden zenden. De reiskosten worden gerestitueerd. En mogen er ijevers vele belangstellenden uit Rotterdam en omgeving komen. Te meer, waar Dr. Schermers in de namiddagverg. (pl.m. 2 uur) een referaat zal houden over »Het droomleven van den mensch". Zij er veel belangstelling en geve de Heere eene geammeerde vergadering, die het Christelijk Sanatorium voor Zenuwlijders ten goede mag komen.

Gouda, 28-5-'14.

T. SAP,
Voorzitter v. d. Alg. Ondersteuningskas der Vereeniging.

P. S. De vergadering wordt gehouden in de restauratiezaal van de Diergaarde, aanvang 's morgens 11 uur.

ZUID-LIMBURG.

Mag ik, handelende op last van Deputaten voor Evangelisatie in N.-Brabant en Limburg, eens in Uw blad een vriendelijk verzoek doen? Het verzoek geldt onze Broeders Predikanten, die het voornemen mochten hebben, om dezen zomer eenigen tijd met vacantie in het natuurschoone Limburg door te brengen.

Langs dezen weg dan vragen wij dien Broeders: Zoudt U alsdan niet eens een Zondag voor de verstrooide Broeders en Zusters te Heerlen of te Maastricht kunnen optreden? De onkosten welke hieraan verbonden mochten zijn, zullen deputaten U gaarne vergoeden. U zoudt hiermede een gewaardeerde bijdrage leveren aan onzen heerlijken arbeid der Evangelisatie in Limburg. Het arbeidsveld is zoo uitgestrekt en de arbeidskrachten zijn zoo gering. Komt, Broeders, helpt ons eens een handje. Mocht U hiervoor gelegenheid hebben, gaarne ontvangt ondergeteekende hiervan tijdig kennis.

Met vriendelijke aanbeveling,
H. DEKKER.

Veule, 23 Mei 1914.

Kort verslag van de Vergadering der Classis Brielle 29 April 1914.

De vergadering wordt op gebruikelijke wijze geopend. Voorz. Ds. Dekker, ass. Ds. v. Lummel, scriba Ds. Esselink. Alle kerken zijn wettig vertegenwoordigd. Van Melissant, N.-Helvoet en Abbenbroek is een diaken afgevaardigd, wien, de reden gehoord, keurstem wordt verleend.

De notulen worden gelezen en ongewijzigd goedgekeurd.

Van de classis Dordt is bericht ontvangen, dat zij aan 't verzoek om hulp in den D. d. W. niet kan voldoen.

Na bespreking van het rapport der deputaten der Prov. Synode inzake een voorstel tot herziening van de Bijbelvertaling, oordeelt de Vergadering het meest gewenscht aan de Generale Synode de vraag voor te leggen, of, naar haar oordeel, de tijd is gekomen voor eene herziening van de Statenovervetting, of voor een nieuwe vertaling.

Aan Ds. D. Smallegange te Brielle wordt, op zijn verzoek, wegens voortdurende zenuwzwakte, nadat de daarop betrekking hebbende stukken zijn nagezien en in orde bevonden, en met goedkeuring van de Deputaten der Prov. Synode, eervol emeritaat verleend, met dank voor zijne bijna veertigjarigen trouwen dienst in onze kerken.

Melissant vraagt financieelen steun om te kunnen komen tot 't beroepen van een D. d. W. De classis adviseert om deze zaak eerst te bespreken op eene vergadering van de manslidmaten onder leiding van den consulent.

De kerkeraad van M. dient een klacht in tegen eenige lidmaten, die op een bezwaarschrift tegen den kerkeraad hebben doen teekenen lidmaten, zonder dat deze met den geheelen inhoud van het bezwaarschrift bekend waren. De vergadering spreekt hare afkeuring daarover uit.

Aan den Briel wordt advies gegeven in zake een tuchtzaak, en goedgekeurd dat Ds. Mol consulent van den Briel is.

Voorgesteld wordt, dat de benoeming tot de onderscheidene deputaatschappen niet zal plaats hebben in de vergadering van Mei, maar in die van Augustus. Aangenomen.

Tot afgevaardigden naar de Prov. Synode op 17 Juni te Gorinchem te houden, worden benoemd de D. d. W. Ds. van Lummel en Ds. Dekker, primi, en Ds. Mol en Ds. Esselink secundi; en de Br.'s ouderlingen J. C. Borgdorff en P. v. d. Berg primi, en L. Donkersloot en W. Klok, secundi.

Bij de rondvraag naar Art. 41 wordt uitgesproken, dat Tinte gehouden is een doopbewijs van een kind aldaar gedoopt aan Rockanje af te geven.

De kerkeraad van Zuidland vraagt, of de vergaderingen der classis voortaan te Spijkenisse kunnen plaats hebben. Na bespreking dezer zaak neemt Zuidland thans die vraag terug.

De vergadering neemt kennis van een dringende aanvraag om steun voor Rijn-Pruisen.

De vacature-beurten worden geregeld als volgt: Den Bommel, in Juni, Ds. Hagenbeek, in Aug. Ds. Goote; Brielle in Juli eventueel een D. d. W. uit de classis Rotterdam; Melissant in Juni Ds. v. Pernis in Aug. Ds. Kuster; Tinte in Juni Ds. Esselink, in Juli Ds. Sleeswijk Visser; Hellevoetsluis in Juni event. een D. d. W. uit de Cl. R.; Nieuw-Helvoet in Aug. Ds. Esselink; Stellendam in Juli Ds. Jonker; Ouddorp in Juni Ds. van Lummel; Spijkenisse in Aug. event. een D. d. W. uit de Cl. R.; Middelharnis in Aug. Ds. Dekker, Rockanje in Juni Ds. Dekker, in Aug. Ds. Mol.

Nadat de onderscheidene quota geind zijn, gaat de assessor voor in dankzegging, en wordt door den Voorz. de vergadering gesloten.

Op last der ritmis
G. W. H. ESSELINK,
Scriba.

Stad a. 't H., 3 Mei 1914.

Buitenland.

Duitschland. Hertogin Wera van Württemberg, stichtster eener Gemeinschaftskerk.

De „Gemeinschaften" in Stuttgart zijn een flinke schrede vooruit gegaan. Zij hebben tegenwoordig — zij het ook niet officieel — eene kerk met een predikant en daarbij een groote Gemeinschaftszaal, welke bij de kerk gebouwd is. *Philadelphia*, orgaan voor de Evangelische Gemeenschappen, geeft daarvan in No. 2 de volgende mededeeling: „De op 11 April 1912 gestorven hertogin Wera van Württemberg, die in de laatste 15 jaar een getrouw lid der Gemeenschap geweest is, heeft uit dankbaarheid voor de zegeningen welke God haar door hare in 1863 plaats gehad hebbende overplaatsing uit Rusland naar Stuttgart geschonken heeft, nog in hare gezonde dagen het besluit genomen eene nieuwe kerk te stichten, die den naam van „Heilandskerk" dragen zou. Op haar ziekbed stelde zij de stichtingsoorkonde op. In dit stuk is uitgesproken, dat na haar dood het Evangelische landsconsistorium in overeenstemming met zijne Majesteit den Koning de benoeming van den predikant voor deze kerk moest doen; dat het echter haar wil was, dat alleen een geloovig predikant in Bijbelschen zin, die tegelijk een vriend der Gemeinschaften is, daarvoor in aanmerking komen zou. Tegelijk bepaalde zij, dat in de Kerk een Gemeinschaftszaal met 200 zitplaatsen gebouwd zou worden, welke zaal ter beschikking van de Württembergsche Gemeenschapsvereeniging moest zijn. Deze zaal mag ook gebruikt worden voor kerkelijke doeleinden, vooral voor catechetisch onderwijs; ook kunnen andere Christelijke vereenigingen daarin samenkomen, als de Gemeinschaftsvereeniging haar niet voor hare vergaderingen noodig heeft. Den 2den December 1913 kon de kerk ingewijd worden. Het was een schoon en verheven feest, waaraan ons hoog Koningspaar en de beide vorstelijke dochters der overledene, door huwelijk princessen van Schaumburg-Lippe, deel namen. Tot predikant der Heilands-Kerk werd de stadspredikant Paul Göltz benoemd, die als tweede predikant der Friedensparochie, van welke de Heilandsgemeente afgenomen wordt, reeds dit deel der stad als herder en leeraar verzorgde. De Gemeinschaftsvereeniging kan met deze keuze hartelijk verblijd zijn. Op den eersten Zondag na de inwijding der Kerk werd de gemeenschapszaal ingewijd, bij welke plechtigheid de dochter der stichtster, prinses Max von Schaumburg-Lippe, tegenwoordig was. De leiding had rector Dietrichs, voorzitter der Gemeinschaftsvereeniging. Hij sprak een wijdingsgebed uit en de gemeente zong: »Ik geloof, dat de Heiligen in den Geest gemeenschap hebben enz". Daarop had de begroeting door de kerkelijke besturen plaats. Hierop volgde eene bijbelbespreking over Openb. 3:7—13, den brief aan Philadelphia. Na eenige toespraken eindigde een predikant met dankzegging.

Op denzelfden dag des avonds te 8 ure zou de eerste gewone samenkomst in de zaal plaats hebben. De zaal had men; maar zouden er ook menschen komen? Men wilde een »Gemeinschaft« stichten. Maar wie zoo zich daarvoor laten vinden? De menschen in dat deel der stad gaan immers niet eens meer naar de kerk. Zoo werd door het ongeloof gesproken. Maar het geloof zeide: Heeft de Heere de schoone zaal gegeven, dan geeft Hij ook de gemeenschap er bij, om haar te bezetten.« En dit geloof werd bevestigd. Wij lieten huis aan huis door een broeder een gedrukte uitnoodiging rondedeelen, en zie, de zaal werd gevuld. Zondag op Zondag vergaderen meer dan 200 personen rondom het Woord Gods. Wij weten, dit is slechts een uitwendig succes, maar wij vertrouwen, dat de genade en het Woord Gods aan de Gemeenschap ook vrucht voor de eeuwigheid geven zal. Op Woensdagavond komt men ook samen, en dan is de Kerkelijke Bijbellezing tegelijk eene samenkomst der Gemeinschaft, daar na den predikant de leider der Gemeinschaft spreekt. Ook gebruikt de vereeniging »Het blauwe Kruis" en een Zondagschool de zaal. Zoo is nu sedert acht weken de »Heilands Gemeinschaft gesticht en wacht op een genadigen zegen van boven?"

GEMENGD NIEUWS

Vermindering van leden bij de Methodistische kerk van Engeland. In de Methodistische kerk van Engeland is in 1913 het aantal leden verminderd met 1,282, tegen 505 in het voorgaande jaar. Tegenover dit verlies staat een winst van 2,788 jonge leden. Het is verblijdend, dat de afval van de ouderen niet ten gevolge heeft dat jongeren hunne kerk vaarwel zeggen. Maar hoe is het verschijnsel te verklaren? Een Engelsch blad vraagt: zou het niet daaraan toe te schrijven zijn, dat kinderen niet zooveer van de wijs gebracht worden door de onzekerheid op Theologisch gebied die het geloof der ouders in de war brengt? Wij voor ons meenen dat als er waarlijk geloof, zaligmakend geloof, in de harten aanwezig is, men door de moderne prediking niet van de wijs gebracht wordt, omdat men het onder zulk eene prediking niet kan uithouden. Het feit dat in de jongste synode der Methodistische kerk 593 op de 600 leden gevonden werden, die op de benoeming van een hoogleeraar die op het standpunt van de hedendaagsche Schriftcritiek staat, niet willen terugkomen, verklaart de afneming van het ledental in de Methodistische kerk voldoende.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

EEN OUD PINKSTERLIED.

Laat ons God den Vader loven,
Die den vaad'ren had verklaard
Dat Hij eens Zijn Geest van boven
Uit zou storten op dees' aard.
Laat ons Christus 's Vaders Zoon
Die verheerlijkt op den troon
Heeft dien Geest Zijn volk gesmeden
Prijzen en Zijn eer verkonden.

Roemen wij met blijde klanken
Den gekomen Heilgen Geest.
Laat ons voor Zijn gaven danken
Uitgestort op 't Pinksterfeest,
Zoo als 't eerst Zijn vriendenschaar
Zicht- en hoorbaar werd gewaar.
Gaven waar des Heeren vrinden
Al de kracht van ondervinden.

Geest des Heeren, Geest der Waarheid,
Gij tot Wien ons hart zich richt,
O bestraal ons met de klaarheid
Van Uw Godlijk, heerlijk licht,
Dat we zien wat zaligheid
Ons in Jezus wordt bereid,
Dat we Hem den Heiland roemen,
Onzen Heer en Helper noemen.

Gij kunt zwakken ondersteunen
Geeft wat 't harte hopen doet,
Schrijf ons 't godlijk welbehagen
Onuitwischbaar in 't gemoed.
Doe ons klaar en duidlijk zien
Wat we als schaadlijk moeten vlien,
Hoe 't Uw kindren past te handlen,
Om Uw naam ter eer te wandlen.

Leer ons recht het heil beseffen,
Dat Gods Zoon voor ons verwierf,
Leer ons 't hart tot Hem verheffen,
Die voor zondaars leed en stierf.
En verhoor Gij onze bee,
Dat wij vreugd, genade en vree
Als de vruchten van Zijn sterven
In een vast geloof verwerven.

Gij die 't zwak geloof wilt sterken,
Toon Uw kracht in ons gemoed,
Laat ons op Uw stem steeds merken,
Houd ons staande in tegenspoed.
Wees ons licht in donkerheid
Geef dat wij door U geleid,
U wiens hulp wij steeds behoeven,
Geest, God zelf ook, nooit bedroeven!

Is het noodig dat wij kampen,
Worstlen met gevaar en nood,
Doe ons pal staan in de rampen,
Overwinnen in den dood
Geef ons zulk een heilrijk lot
Door Uw gunst, drie-eenig God,
Dan wordt hier en na dit leven
U de dank en de eer gegeven.

HOOGENBIRK.

Ingezonden Stukken.

(*Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie*

Aan de Redactie van *De Heraut*.

Mijnheer de Redacteur!

In *De Heraut* van 3 Mei wordt door U de aandacht gevestigd op hetgeen door Prof. G. van Rijnberk over de „materialistische wetenschap" wordt geschreven.

Van groote beteekenis is de bekentenis: „Het lijdt geen twijfel of hetgeen men als „vrijdenkerschap" pleegt te betitelen, heeft in vele opzichten als lastige rem gewerkt op veel nasporingen, welker voornaamste schuld was, dat haar resultaten niet pasten in het kader der leiders der wetenschappelijke theoriëen".

Begrijp ik deze woorden goed, dan wordt door Prof. van Rijnberk het „vrijdenkersschap" beschuldigt van door zijn dogma de nasporingen te hebben verhinderd of tegengewerkt, omdat de resultaten in strijd waren met de dogmata der vrijdenkers.

Niet alleen dus werd er in dat geval geen wetenschap beoefend, maar werd de voortgang der wetenschap stelselmatig tegengehouden, werkstaking dus niet alleen, maar ook sabotage.

Terecht wordt door U de openhartigheid van Prof. van Rijnberk geprezen.

Toch kan het daar niet bij blijven.

Wat daar Prof. v. Rijnberk nu mededeelt, werd al sedert jaren door de hoogleeraren van de Vrije Universiteit beweerd.

Maar de mannen van het materialistische dogma bleven voortgaan met de lastige rem op veel nasporingen te houden, om te beletten dat de beweringen van hoogleeraren der Vrije Universiteit niet als waarheid benoefden erkend te worden. Mij dunkt, dat hierop toch wel eens de aandacht mag worden gevestigd.

Blijkens de begrooting van 1911 werd voor het hooger onderwijs een som van ruim vier millioen uitgegeven, waarvan een groot gedeelte werd besteed om *„als lastige rem te werken op veel nasporingen, welker voornaamste schuld* was, dat haar resultaten niet pasten in het kader der leiders".

Men zal het nu weer eens op een andere manier gaan beproeven, en weer zullen millioenen worden verkwist om straks weer „terug te willen keeren tot wat thans wordt getracht te vernietigen. Het zal wel niet voor tegenspraak vatbaar zijn, zoo de voorstanders van de Vrije Universiteit, die van hunne belastingpenningen zulk een belangrijk bedrag zien besteed aan de „lastige rem" van „hetgeen men als „vrijdenkerschap" pleegt te betitelen", beweren recht te hebben op een deel dier gelden, opdat deze kunnen besteed worden ter beoefening eener wetenschap, die noch het »modern wondergeloof« noch het antieke materialistisch dogma, maar de beginselen van Gods Woord tot grondslag heeft. Een bekentenis als van Prof. van Rijnberk zal toch wel genoeg waarde hebben om aan de Overheid duidelijk te maken, dat zij evenmin neutrale wetenschap kan doen beoefenen als neutrale opvoeding kan doen verstrekken.

Zeker zal de overheid niet kunnen nalaten om een opleidingschool te onderhouden voor hare toekomstige ambtenaren, maar daarvoor zijn toch geen drie Rijks Universiteiten en een Gemeentelijke dito noodig.

Wil men dan nog wetenschap beoefenen, dan volge men den weg door de Rotterdamsche handelsmannen ingeslagen, en vrage als zij nu doen en als de Vereeniging voor Hooger Onderwijs moet doen: ondersteuning uit de Rijkskas.

Voor de beoefening van een wetenschap op gereformeerden grondslag is zeker veel meer te zeggen dan voor die van eene »onovertrefbare, vernieuwende en omwentelende vooruitstrevendheid«.

Het zal wel niet zoo gemakkelijk gaan om voor de Vereeniging voor Hooger Onderwijs dat recht te verkrijgen. Dr. Holwerda zal ook hier kunnen zeggen: »wij zijn zoo bovenmate eerlijk belast.«

Tot zoolang dus blijven de belijders van den Christus geroepen om, nadat een deel van hun inkomen betaald is voor de wetenschap der »onovertrefbare, vernieuwende en omwentelende vooruitstrevendheid«, nog bovendien van het hunne te besteden om »het Koninkrijk Gods te zoeken en Zijne gerechtigheid ook op het terrein der wetenschap. Zal daarvoor samenwerking te vinden zijn? Soms schijnt het alsof de belijders des Heeren het te druk hebben met te strijden voor de *rechten van de kerken*, of van de Vaderlandsche Kerk.

De christenen die het hun roeping achten om voor »de Vaderlandsche Kerk« op te komen, hebben voor het Hooger Onderwijs al weinig over.

De bijzondere leerstoelen zijn in de maak. Het zou een voorrecht zijn, indien daar maar vast mee begonnen werd.

Een voorrecht zoowel voor de studenten als voor de christen-hoogleeraren.

En de belijders van den Christus die zich bij de Gereformeerde kerken hebben gevoegd, loopen groot gevaar om ter wille van »het beding« nog jaarlijks duizenden guldens onnoodig uit te geven. En bovendien met dieprinnige en oppervlakkige redeneeringen betoogen dat, zoolang aan de kerken geen recht gedaan is, men niet kan medewerken aan de Vrije Universiteit. Met dat al wordt de beoefening der wetenschap naar den eisch van Gods Woord niet behoorlijk ondersteund.

Zelfs is de mogelijkheid niet uitgesloten dat, door toenemende tekorten, het voortbestaan der Vrije Universiteit wordt bedreigd.

Het voortbestaan der Vrije Universiteit, d.w.z. de gave door God geschonken, opdat al wat Zijn Naam belijdt, kan samenwerken tot bestrijding »van de tegenstellingen der valschelijk genaamde wetenschap". Maar ook en vooral ons geschonken tot bevordering van de heiliging van 's Heeren Naam, dat is: dat wij Hem recht kennen, en in al zijne werken, in welke zijn almachtigheid, wijsheid, goedheid, gerechtigheid, barmhartigheid en waarheid klaarlijk schijnt, heiligen, roemen en prijzen.

Het voortbestaan van de Vrije Universiteit bedreigd niet alleen zoozeer uit geldgebrek. Althans de eerste jaren niet, zoodat de stichters en ondergeteekende de likwidatie niet zullen beleven. Maar het voortbestaan bedreigd, omdat men niet genoeg doordrongen is van de roeping, die aan het Christendom in deze stichting is opgelegd.

De Vrije Universiteit wordt nog bijna uitslui-